

Persoonsgegevens

Ander werk van Elfriede Jelinek

De pianiste (roman, 1987)

Lust (roman, 1989)

Wolken. Thuis (novelle, 1990)

Uitgesloten (roman, 1991)

De kinderen van de doden (roman, 1998)

Geeft niet. Een kleine trilogie van de dood (2000)

Hebzucht. Een amusementsroman (2003)

De contracten van de koopman. Een komedie over de economie (2010)

Rijngoud (2014)

Elfriede Jelinek

Persoonsgegevens

Vertaald door Inge Arteel

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2023

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door het
BMKÖES (Bundesministerium Kunst, Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport).

 Bundesministerium
Kunst, Kultur,
öffentlicher Dienst und Sport

Oorspronkelijke titel *Angabe der Person*
Copyright © 2022 Rowohlt Verlag GmbH, Hamburg
Copyright vertaling © 2023 Inge Arteel / Em. Querido's
Uitgeverij BV, Weteringschans 259 1017 XJ Amsterdam

Omslag Brigitte Slangen
Omslagbeeld Mohamad Itani/Arcangel

ISBN 978 90 214 8270 5 / NUR 302
www.querido.nl

Kom, we bouwen de loopbaan van mijn leven, dan hoef ik hem zelf niet nog een keer te lopen, dat is het belangrijkste, gewoon nog langlaufen die laatste paar meters, ik duik liever onder voor ik iets ontduik, ontduiking is een ware volkssport geworden. Wat staat er op die rekening?, iets werkgerelateerds?, ofwel klopt het, ofwel klopt het niet, laten we zeggen: niet. Als u het zegt, zal het wel niet kloppen, in geen geval, we kennen u. Maar u zou dat professioneler en met meer elan kunnen aanpakken, anderen doen dat immers ook, ik doe het liever niet, ik denk aan mijn persoonlijke capaciteiten, die ik niet heb, en aan mijn familie, die ik ook niet heb, behalve dan: iets als een man, hem bedoel ik, hij bracht me hierheen, hij bracht me thuis, zo heette dat vroeger, maar het is de verkeerde stad, en met die stad vindt nu een uitwisseling van informatie plaats, altijd en overal wordt informatie uitgewisseld, die ons dan niet meer bevalt; en waartoe leidt die uitwisseling? De een geeft en de ander neemt, dat is toch wat uitwisseling betekent, tenzij een van beiden er zich niet aan houdt, wat staat hier? Alles wat hier staat kan omvallen, het dient niet om belastingontduiking aan het licht te brengen, daar dient iets anders voor, dat ik nog niet ken, het is niet de regeling voor de dubbele belastingheffing, die moet ervoor zorgen dat ik niet twee keer belasting hoef te betalen, wat kan ik daarover zeggen? Die regeling, die zorgde ervoor dat ze mijn deur hebben

platgelopen, meer niet, en het enige waar ik naar kan grijpen is een papieren zakdoek om andere mensen tegen mijn braaksel te beschermen. Beweert u nu dat u vervolgd werd? Nee. Ik doe voortdurend mijn beklag, maar nee, ik werd niet vervolgd. Het zijn anderen die vervolgd werden. Hun goud rustte zacht in de brandkasten, schat van mij!, heb je dat ook schriftelijk?, nee, het goud ligt veilig en wel te rusten en 's nachts ligt het niet slapeloos te woelen, dat is het belangrijkste. Dat is hun veel waard, dat het op een keer kan verdwijnen, en van de vroegere eigenaars is niemand overgebleven om het op te halen, wat restte de achtergeblevenen, de thuisgeblevenen, de nakomelingen anders dan het op te geven? Niemand kan weten welke poen waar gelegd werd en hoe die belegd werd, men wist het niet tot op de dag dat men het wist, er is helaas niets bij van mijn familie, mijn opa was het hulpje van een boekbinder, waar had hij het moeten pakken als hij het niet wou stelen? Hij werd zelf gedeponereerd, in een geheime woning, samen met anderen, mijn onbemiddelde opa, ondergedoken samen met anderen, mijn opa was een jammeraar, de jeremiade hield nooit op, hij wilde niet hierheen en niet daarheen, hij wilde niet naar een ander, veilig land, niet dat er een in de aanbieding was, naar het concentratiekamp wilde hij ook niet, hij was best kieskeurig, hij wou nergens heen, alleen maar blijven waar hij was, maar dat kon niet, en zijn vaak wisselende geloofsbelijdenissen die geen god wou horen noch verhoren hebben hem daar ook niet bij geholpen. Maar geld had hij dus niet en zo bleef de toegang tot Zwitserland hem ontzegd, het spijt ons zeer. Zwitserland? Kloeke kracht-pee! Wordt alsmear voller, als scheepslading was het allang vergaan, geen wonder. Het haalde alles altijd bij de levenden, want de doden brengen niets op. Die brengen nu eenmaal niets op. Nou, dan houden we het! Die zitten daar in

Zwitserland niet op hun geld maar op hun handen, om niet voor zichzelf te moeten applaudisseren maar ook niet voor anderen. Top, Zwitserland!, top gedaan, echt!, succesverhaal Zwitserland, hoewel, nee, Zwitserland is wat het altijd was, maar het is dat in hogere mate dan andere landen ooit waren. Andere landen komen later aan de beurt en ook mij zeggen ze voortdurend: neem een voorbeeld aan Zwitserland en sta vroeger op en wees uitgeslagen!, daar verdienen ze zo goed!, ze verdienen alles wat anderen hun geven, wie zaait zal geld oogsten, of een ander gewas, en toch, en toch, we denken dat we tegen alles verzekerd zijn, nietwaar, we denken dat we betalen, we denken dat we dan meetellen, en dan laat men ons met rust. Zwitserland zal snel rustig worden, even geduld, zo meteen is alles rustig, het is een rustig land. Het hoeft niet te zaaien, de oogst brengen anderen binnen. De namen van onze dierbaren zijn gevonden, hun graven niet, da's rot, we dwalen hier al weken rond en vinden ze niet, nee, die vindt men niet, de wolken lieten hen als regen neer, laat, o hemel, de rechtvaardige als dauw op ons neer, ik zie er geen, wat geeft de hemel voor een enkele rechtvaardige?, 99 onrechtvaardigen?, nee, andersom, ongewis, benieuwd of een ander meer geeft, maakt niets uit, daarna werd de plek herbebost alsof er niets was gebeurd. Zelfs de rekeningen van onze dierbaren mochten blijven, maar alleen die, waar zouden die ook heen kunnen gaan, het beheer van de rekeningen werd afgevoerd, de rekeninghouders ook. Het kapitaal reist naar het buitenland, spreekt zijn eigen taal, en daar waar men die taal ook spreekt, blijft het liggen. De zon schijnt niet in brandkasten, de zon komt uit de brandkasten en schijnt op ons als we ze openen, die dozen van Pandora. Men zal ons te pakken krijgen, en dat is dan meteen ook de volledige inhoud.

U bent zo levensarm, er staat niet een enkele reis in het boek van uw leven dat hier voor ons ligt. U bent levensarm, wij maken u nog armer! Misschien kunnen we u zelfs opsluiten als we de ontbrekende tweehonderdduizend nog vinden die u hebt achtergehouden, boven op de miljoenen die u in uw eigen land ook niet hebt aangegeven. Waren het miljarden geweest, dan hadden we u nooit gevonden. Niemand had u gevonden. Maar in dit geval. We hebben ook die gladde vogel van een Finck niet gevonden, die zonder enige maat zijn rechtse maten financierde, zijn linkerhand heeft niet geweten wat zijn rechter deed, zoals ook zijn opa al rechtschappen gehandeld en iets gerechtigs gefinancierd heeft, iets fatsoenlijks, terecht, hij had het recht aan zijn kant, wij niet, het recht, wij kunnen niet eens een vink van een merel of een lijster onderscheiden, dat kan alleen een hippe vogel die blij is met de bloemen in de schaduw van onze bossen, en de vink fluit zijn lied zoals hij het van zijn opa heeft geleerd. Ik heb van mijn opa alleen maar leren klagen en beklagen. De reden daarvoor mocht ik altijd zelf uitzoeken. Wat? Nee, u krijgt niets, wie niets is, krijgt niets. Maar u, u had genoeg aan wat u ook niet hebt genomen. U hebt niets, dan is het geen verdienste genoeg te hebben! We passen de letter van de wet in al zijn hardheid toe. Die hardheid slaat niet op de vink, die is intussen al teruggekeerd naar zijn schepper, ze slaat op een geest die ook eindelijk thuis is gekomen, zijn opa en allen die het recht aan hun kant hebben omdat ze rechts zijn. We kunnen het niet toepassen, het recht, het is immers niet het onze, we kunnen het niet toepassen in – hier volgt een kleine selectie, waar wachten we nog op?, hé, ze volgt mij niet – het recht kun je niet toepassen, we weten immers niet op wie, niet toepassen kun je het recht in Somalië, Vaticaanstad, Brunei, Bermuda, Qatar, de Westelijke Sahara, Koeweit, Oman, Monaco, op

de Pitcairneilanden, op het eiland Norfolk, de Kaaimaneilanden, de Britse Maagdeneilanden, Vanuatu, Wallis en Futura, nee, Futuna, Saint-Barthélemy, de Turks- en Caicos-eilanden, Saint Kitts en Nevis, de Bahama's, o ja, dat is waar die schattige varkentjes als een tropische storm van de waterglijbaan stuiven!, tot vermaak van het publiek, maar wij zijn daar ons recht verloren en we hebben het nog altijd niet teruggevonden. Deze opsomming kost niets maar kan u wel verder helpen. Een naakte man kunnen we niet kaalplukken. U wel.

Wacht maar tot iemand onder de veren van de vink heeft gekeken! U zult staan kijken. De inkomstenbelasting heeft meer criminelen voortgebracht dan elke andere wet! Gotcha! We slaan u in klinkende, rinkelende boeien, het mag niet misgaan omdat het geld nog ontbreekt om u te arresteren, en u en u daar ook nog. De vink bevuilt zijn luxenest en dan verkoopt hij ook nog zijn stront, hij neemt van de levenden, hij neemt de rente en dan geeft hij die aan de goede zaak. Het geld viert dan zijn thuiskomst alsof het eeuwig weg is geweest. Maar u bent hier aangemeld en hebt hier plichten. U had naar het belastingvriendelijke buitenland moeten trekken, naar de plek waar u nu niet bent. In plaats daarvan bent u in al uw naïviteit naar ons belastingonvriendelijke binnenland getrokken, u voelde zich tot ons aangetrokken en nu trekken wij aan u, daar staat u van te kijken, niet?! De woonplaats is doorslaggevend. En daar ligt uw probleem. Woonplaats: verkeerd gekozen. Een huwelijk sluit je voor altijd maar geld mag je niet voor altijd opsluiten, het moet immers uit werken gaan.

Wat je allemaal zou kunnen aanvangen met dit land! En wat je zou kunnen aanvangen als je emigreerde en je volle-

dige vermogen behouden bleef zodat we onze families konden onderhouden. Niet overhaast te werk gaan, niets overhaasten, alles controleren, en dan handelen, voordat in het hele Europese rijk, maar natuurlijk niet voor de rijken, een belasting op belastingvlucht ingevoerd wordt, als de emigratie van echte belastingbetalers en de transfer van kapitaal uit de Europese belastingwoestenij zo blijft toenemen, dat mogen we niet laten gebeuren, neenee, we krijgen u liever te pakken voor u uw pas activeert en uw ticket bestelt. Moge dat wat u op uw vlucht meeneemt de aarde niet bezwaren, en al zeker niet de vreemde aarde voor wie u een onbekende bent! Nee, met de dode ratten hoeft u zich niet bezig te houden, die verbranden we dan. Het bloed spuit uit hun neusgaten, de dieren draaien rond hun as, dan gaan ze liggen. Daar liggen er wel acht in de goot, in een blinkende plas. Het licht weerspiegelt erin. Licht betekent leven, vooral in de ogen, maar hier niet. Een van de ratten kijkt me nog even recht aan voor hij sterft. Dat was nu ook weer niet nodig. Wij hadden hem niet aangekeken. Wij vermijden blikken. Een vreemd soort koorts. Beslist niet besmettelijk. Ik zou u zo een paar honderd gevallen van die koorts kunnen opsommen waarvan de meeste dodelijk afgelopen zijn. Ook met het wc-papier is het bijna afgelopen. Met mij helaas niet.

Zie, er opent zich een schrijn en de stem van een openbaar aanklager, of wie het ook is die ons wil aanklagen, er is altijd wel iemand die dat wil, hij spreekt, die stem. Nee maar, die kan spreken? Te gek. Meestal schrijft hij alleen. En ook het vonnis volgt schriftelijk. Zo, hij heeft al gesproken. Dat zegt de vertegenwoordiger van de staat die niet te kiezen had welke staat hij vertegenwoordigt, dat zegt hij telkens wanneer hij in zijn aanklacht naar u wijst en alle anderen hun

plaats toewijst. Plaatsverbod! Geeft niet. We wonen toch al lang elders. Wat nu, u betwist dat? U hebt een woonplaats, maar elders? Wij betwisten uw plaats ook, voor ons hoefde u zelfs niet te bestaan, voor ons is dit precies hetzelfde als dat wat tandartsen en andere artsen verstoppert, zelfs in holle gordijnrails hebben we het al aangetroffen, het goud, ja, ook worstfabrikanten, politieke disfunctionarissen en sportmanagers vinden ongewone plaatsen voor hun spaargeld, dat ze ijverig lieten groeien, zij zullen allemaal proberen om hun winsten met alle mogelijke trucs te minimaliseren. Pas op. Als de ondernemer zelf niet kan emigreren, zal hij op z'n minst gedeeltelijk emigreren met een bevriende buitenlandse firma en met die firma leasecontracten afsluiten, advies- en consultancycontracten, servicecontracten voor softwareonderhoud, contracten voor het opstellen van prospecten en voor de regeling van patenten en merkmaken en zo verder en zo voort, dat allemaal afsluiten, in elk geval tot er nog meer binnenkomt. Uw zaak daarentegen. Uw zaak is daarom, nee, niet daarom, nog lang niet afgesloten, maar de zaak van meneer Vink is zelfs nog niet begonnen, misschien komt er geen zaak van; u mag dus van geluk spreken, Vink staat dat allemaal nog te wachten, hij mag er zich alvast op verheugen. Zes jaar zal uw zaak zeker duren, misschien langer, en dat is nog kort, gemeten aan de eeuwigheid. Of, het is maar een idee, eind goed al goed: richt zelf de belastingzaak voor hoog- en dieptebouw op en daarna de zaak voor laagbouw. U kunt ook een kaarten- en betaalzaak oprichten, u zult snel merken dat u daarmee geen krediet krijgt en men u ook niets zal betalen. Het geld is nu weg. Al deze zaken zullen geen zaken meer doen. Maak maar een afspraak met mij, ik zeg u waar ik ben, in elk geval niet daar waar u bent. U gelooft mij niet? Tja... dan gelooft u maar iemand anders.

We stellen u ook graag voor aan het volk, zoals vroeger Jezus aan het volk werd voorgesteld terwijl de heerser baadde, nee, niet bad, tot wie ook? Die heeft gewoon zijn handen gewassen, dat hoeven wij niet te doen, we hebben onze handen niet vuilgemaakt aan die meneer en zijn rechtgeaarde giften aan de rechtsen, waarom zouden we ze dan voortdurend moeten wassen? En is er toch vuil voorhanden, wie boeit het, Duitsland wast zijn handen zo vaak in onschuld dat het water bijna op is, om het kwartier moeten de handen in het water en onder het juk van de zeep, niets aan te doen. Nu is de tijd gekomen voor arrestaties en arresten. *You go to jail*, zei een man die toch maar mooi de president van Amerika werd. Hij zei het niet tegen u, hij kent u helemaal niet. Hij zegt dat u zijn land niet in mag en zich niet persoonlijk mag komen voorstellen? Tja, dan niet! Dus. Jezus wordt aan het volk voorgesteld zodat het zich hem kan voorstellen, zij die later op hem zullen stemmen; velen hebben hem wel gekend, maar nu ook weer niet iedereen, niet elk van hen. En nadat de Heer het afvallige volk de oorzaken heeft voorgesteld van zijn verdrijving en verspreiding, namelijk een profeet die koning wil worden, gaat Hij verder, Hij spreekt nu tot de doorsneeburger, de enige die nog naar hem luistert: 'Daarom zie, de dagen komen, de dagen gaan, maar wij rekenen nu de voorafbetalingen uit die u dient uit te voeren, Jezus heeft tenslotte ook aanzienlijke vooruitbetalingen gedaan opdat ze hem konden vermoorden, dat is allemaal veel werk, wat had u dan gedacht?'

Echt, ik vind dat ook allemaal jammer, miep miep, persoonlijk had ik Jezus niet van kant gemaakt, nooit, zelfs niet wanneer ik trek had gehad in zijn lichaam, zelfs zijn profeet had ik niet te pakken kunnen krijgen, te veel concurrentie, ja, maar weer naar mij nu, en hoewel ik me zeker niet met hem

kan meten: ik ben ziek, ik ben ziek in mijn hoofd, zoals mijn favoriete knuffelaap altijd zegt, en niet één Jezus kan me genezen, geen God kan me verlossen, want hij heeft zijn handen al vol met de aflossing van meneer Vink en andere hippe vogels en het verdelen van de opbrengst aan de rechtgearden, en ik? Geloof me, ook al gelooft niemand mij: liever was ik niet ziek en stond ik, in korte broek en een dun T-shirt met een goed leesbare opdruk zoals op mijn papieren, tussen de teenslippers in de rij op de luchthaven, met plezier zou ik daar mijn ietwat versleten skelet, dat ik wel nog altijd nodig heb, laten zien aan een van plezier glimmende monitor, net als de inhoud van mijn have, die ik zou kunnen en zelfs moeten tonen, dat geeft niet, ik zou zelfs mijn schoenen uittrekken, ondanks de dode ratten die hier overal liggen, dat maakt me niets uit, want ik ben waarschijnlijk snel weg hier, ik ga waarschijnlijk naar verre vreemde landen, niet naar de arme, nee, naar de armoedige, omdat mijn have mij daar alvast weer zal geruststellen, anderen niet, landen die voor mij dan niet meer vreemd zullen zijn en waar ik mijn vermogen beter zal kunnen beveiligen, ah, ik ben er al, hier ben ik veilig, wie zou er nu, als je bij je verstand bent en het bestand van je spaargeld veilig wilt stellen, buiten Zwitserland willen gaan liggen, al is het maar even, en de ogen sluiten voor de feiten? Of zelfs nog een stock aanleggen?

Nee, met Zwitserland kunt u het beter niet aan de stok krijgen, tenzij u heel Amerika bent, dan mag u alles. Als u bij de Amerikaanse belastingen aan het stuur zit, is alles toegestaan, ook het stuur omgooien en de paar ratten platwalsen die nauwelijks nog kunnen lopen. Wie maar even is gaan liggen zou uit het niets met niets weer opstaan en sprakeloos zijn, omdat hij veel schade zou hebben geleden

en omdat de staatsschuld hier zo laag is, dat doet hem plezier!, en er dus ook geen partij overschrijdende schuldenlast te vereffenen is maar ze alleen hem de schuld op de schou- ders leggen. Aldus de rechtse burger die daar een vrijzinni- ge burgerzin in ontwaart die hem aanstaart zoals voorheen het dode dier toen het nog leefde.

Betalen, dat kun je helaas niet altijd vermijden, ik leid het via omwegen op ongebaande paden. Het bankgeheim, ik ver- klaar het voor afgeschaft. Mijn eigen smartphone gebruik ik niet, nooit, maar hij wil absoluut mij, uitgerekend mij ge- bruiken om te betalen, de betaalapps trappen al op elkaars tenen. De ene wil sneller dan de andere bij het baasje zijn en de baas met de bal opzadelen, die zal wel weten wat hij daarmee moet beginnen. Iedereen kijkt immers naar porno en speelt lotto. En precies daar waar het zo mooi is, heeft de betaalzaak zich gevestigd en is die begonnen de beurslad- der te beklimmen om ook de hemel te ontsluiten. Er hoeft niet altijd geld te kort te zijn. Er kan ook geld te kort zijn dat er nooit was. Waar the fuck is dat miljard en waar is zijn stralende zusje, het tweede miljard, dat op de Filipijnen op- lichtte tot de nacht viel? Het belangrijkste is dat de staat weet dat hij u eindelijk uit het betalingsverkeer wil terug- trekken, liever vandaag dan morgen, daarbij was dat mil- jard niet eens van u, het heeft zelfs niet bestaan! Maar voor u het weggooit, mag u het gerust aan mij toevertrouwen, zodat de Russen het niet krijgen. Controle is niet beter, zeg ik met nadruk, beter kan ik het helaas niet uitdrukken. De staat houdt echter al lang de hand op de knip, hij slaat toe maar er is niets meer. Zijn bezitter, die het ook niet heeft, dat miljard, ook het tweede niet, dat we niet onder de tafel willen laten vallen, anders bukken er zich twee tegelijk en botsen met hun hoofd tegen elkaar, zijn bezitter heeft afge-

zegd. Dat miljard dat niet bestaat, dat heeft niet afgezegd, we weten niet waar zijn bezitter, de bezitter van niets, dat toch in de boeken vermeld wordt, een bestseller!, waar het baasje van die miljarden zich momenteel ophoudt en daar misschien alweer zijn hand openhoudt. Misschien komt toch nog het een of andere miljard naar hem toe, dat moet hij dan maar verdragen.

Wordt u ook zoveel op de schouders gelegd? Gaat u er ook zo onder gebukt? Deponeer het hier dan maar, ja, hier in het depot, de naam zegt het al, hier ligt het goed. Mensen die graag risico's nemen, nemen te pas en te onpas de trein, ze rijden met de auto, ze rijden rond met enveloppen, ze rijden met plastic tassen en met sporttassen waar tennisrackets uit steken als camouflage, ze rijden leeg weg en keren bepakt en bezakt weer terug. Neem hier alstublieft nota van: meneer wil hier geen asiel maar u geeft het hem toch. U dringt het hem op en dan is wat hij te bieden heeft voor u eerst niet voldoende. U biedt meer. Nee, u nemen we niet, uw asiel nemen we niet en we geven u er ook geen. We hebben niets om te geven. Zoals u wilt, maar bespeelt u onze gevoelige snaren maar liever niet, het kan zijn dat ze zwak zijn en springen als ons geduld op is. Uw geld was lange tijd voldoende maar nu is het dat echt niet meer. We doen het in deze plastic tas, dan kunt u het naar uw schoonmoeder brengen als u dat wilt. Ah, u komt net bij haar vandaan? Dat is iets anders. Maar wat hier staat interesseert ons op dit moment niet, iedereen kan hier staan. Wat hier ligt interesseert ons al meer.

Bij een vordering geven we u geen voorrang, om vóór u ter plekke te kunnen zijn, en daar zien we elkaar dan weer. Wat uw voorouders hier aangelegd hebben zien we al helemaal

niet, wat uw familieleden u geven zien we ook niet, hoewel u het had moeten aangeven. Onze dode ogen zien helemaal niets, niets!, en als we u nog nooit gezien hebben, of maar kort, dan zien we u ook nu niet. U bent te kort en te klein voor ons, u hebt hier niets in te brengen en wij brengen niets aan, niet hier en niet nu, tenzij het een koffertje of een sporttas vult, dan brengen we u dat achterna. Kan zijn dat de rechter u gelooft maar wij geloven het niet. We weten niet eens wat we moeten geloven. Gelooft u dat we niets beters te doen hebben dan u te geloven? Bij u thuis geloven ze u misschien maar wij geloven er niets van. Is dat hier uw woord of mag het weg? Waarom geeft u ons uw woord als u het weer wilt meenemen? U bent voor ons geen tegenstander. U bent helemaal niets in vergelijking met de mensheid, die ramp die ooit bij ons te gast was en alles opgevreten heeft wat niet van haar is en ook nooit zal zijn.

De mens moet drie dingen beheersen om überhaupt iets te kunnen beheersen, niet alleen zichzelf maar ook zwemmen, fietsen en roeien?, nee, wat was het derde ook alweer? Autorijden? Ik heb het gecheckt, het was skiën! Dat was ik glad vergeten, zoals ik alles vergeet, ook al ben ik geen gladde vogel, maar nu weet ik het weer, dat was het derde wat elke mens moet kunnen, inderdaad!: skiën. Met de fiets ook *upwardly mobile*, op de latten alleen *downwardly*, maar na het ijs en de sneeuw kom je dan weer in de klimaatverandering terecht, waar je beter meteen had kunnen blijven, want die is overal gelijk, soms wel gelijk, als de mensen zo veel geld hebben dat ze nu al niet meer kunnen ademen. Dan kunnen ze natuurlijk altijd nog ziek worden. Zoals de toeristen die op de Arlberg hun ski's weggooiden om sneller te kunnen vluchten voor het virus dat maanden eerder was ontsnapt uit een onschuldig, nietsvermoedend dier; als het dier had

geweten hoe ziek het was, had het zijn huis zeker niet verlaten! Het dier kunt u de schuld niet geven! Overal achtergelaten ski's, die liggen hier zomaar in het rond, kunt u er iets mee? Aan die latten hadden ze zoveel mooie uren te danken, maar toen ze op de vlucht sloegen, toen de bus niet langer wou wachten, stond hun dierbare werk- en sportuitrusting hun plots in de weg. De mensen zijn zo trouweloos! De latten worden onder de inwoners verdeeld zoals het gewaad van de heer die gisteren nog in de après-skibar, hoe heet die keet?, Kitzloch?, of zoiets, in elk geval de hele zaak daar een rondje gaf; nu trakteert hij de engelen, nee, dat heb ik verzonnen. Ik heb daar geen bewijs voor. U daarentegen! En in het vliegtuig zitten we dan weer allemaal samen en besmetten elkaar met onze adem. Daar wordt alles op elkaar gegooid wat de mens gescheiden had.

U zit achter mij aan tot ik over mijn eigen woorden val. Bla-bla! Ik zal u een geheim verklappen, hoewel u mijn geheimen niet verdient, maar u hoeft er ook geen belasting voor te betalen, voor mijn woorden bedoel ik: helemaal niet, u verdient iets anders?, dan moet u daar natuurlijk wel voor betalen. Als ik verstand had zou ik mijn geld, graag en liever nog het dubbele van wat ik bezit, uit dankbaarheid aan u toevertrouwen, dan kunnen we over nog meer vragen praten. Als u niets meer hebt kunnen we ook praten, maar dan zal er niets meer zijn om over te praten. Er zijn bezoeken, dan kunt u uw geld bezoeken, zodra we open zijn mag u naar binnen, maar niet op die manier. Deze deur wordt niet ingetrapt en u mag morgen pas weer naar binnen. Niet op die manier! Op die manier praten we niet met elkaar! Bla! Bla! Bla! Altijd zorgt het geld voor problemen, om nog te zwijgen van de economie! Geen idee waarover het hier gaat, nee, het lijkt wel een schreeuw in de nacht. Oké, dus

zwemmen kan ik niet meer, en fietsen, dat de mensen mobiel maakt en in beweging houdt, dat kan ik ook niet. Wat was het derde dat je moest kunnen?, alweer vergeten!, laat maar, dat kan ik beslist evenmin, heb ik verlerd, misschien vind ik nog een oud nummer van dat tijdschrift waarin je leert wat voor- en achterloopt, mijn horloge: voor, ik: achter, daar in dat tijdschrift dat altijd de juiste lijn volgt, kan ik alles opzoeken, ze schrijven ook over alles, vooral over de zogenaamde dönermoorden, dat is lang, lang, lang geleden, nog voor u het beter wist, ik heb toen elke zin verslonden, alles geloofd, de tweede keer, toen u ook gelogen hebt, geloofde ik als in een koortsdroom de meest onwaarschijnlijke zaken van u, zelfs dat je tien seconden lang je adem moet inhouden en dan weet je of je het nieuwe virus hebt of niet, allemaal verzonnen!, maar goed, wie het maar negen seconden volhoudt is dood, ja, nu betreedt uw geslepen pen andere kronkelwegen, alsof u nooit dode Turken en een dode Griek had besmeurd, fucking Duitser!, alsof er nooit iets anders is gebeurd, zo schrijft die ietwat andere krant het af, anders omdat we die krant altijd geloven, en ik geloof nu eenmaal alles; ik zoek dan maar op wat dat uitgesloten derde was, ik heb het eerder genoemd, voorbarig zoals altijd, maar het klopt, dat derde, skiën, klopt, mensen winnen daar prijzen mee. Dat had ik nu niet gedacht.

Een knuffelbeest misschien, met een sporttas, weet ik veel, ooit zal het wel weer gaan:

We meten en tellen, we wegen en nemen er met een lepeltje iets uit en doen er iets anders in, en daar hebben we u al! En we hebben u altijd in de hand, wij zijn de staatsmacht, dat kan ik hier zonder enige bedenking verkondigen omdat ik er niet toe behoor, noch tot iets anders overigens, en een

macht nodig heb waar ik naar kan opkijken en waardoor ik me kan laten onderdrukken, dat is het aangename aan deze zaak. De staat is niet onze vijand, wij zijn de zijne. Tenzij u uit Liechtenstein komt, daar kunt u met een discrete belegging bij de vorst een levensverzekering afsluiten, uw leven hoeft u daarom niet af te sluiten, dat gebeurt later, dat is de clou van de zaak; ja, heel discreet. De belegger hoeft bij de bank geen gelegitimeerde rekening te openen, de verzekeringsmaatschappij opent een rekening, bijvoorbeeld voor levensverzekering met polisnummer zo en zo, het nummer volgt zo meteen, maar niet hier natuurlijk, zo dom ben ik niet dat ik het u zou meedelen. Op die rekening kunt u als belegger een eenmalige belegging storten, die is dan alleen van u, en ik ben ook maar van één iemand, van mezelf. Londen is zelfs nog beter en het wordt nog veel beter als het geld eenmaal weg is uit ons gezichtsveld! Is gebeurd. Het is weg en nog maar voor enkelen zichtbaar. Alleen de aanvoerder zet nog een grote mond op. Het kan alleen maar beter worden en het is nu ook al heel goed. Een belastingparadijs? Ja en nee. Niet-gedomicilieerden moeten mogelijk belasting betalen in het land waar ze de winsten opstrijken. Maar wereldwijd betalen velen van hen, hou u vast, ook al houden we het nog gezellig!, helemaal geen belasting omdat ze op volkomen legale wijze gebruikmaken van offshorebedrijven in belastingparadijzen met nul procent belasting. En bovendien, en dat is pas een uitdaging, nergens verblijven. Wie zou er ook bij hen willen blijven! Ze zijn gewoon nergens. Vliegende Hollanders, al hoeven het niet per se Hollanders te zijn. U hebt geld? Dan weet u wat u daarmee kunt doen: u kunt me wat! Uw geld kan meer!, het kan ergens, en in feite meteen ook probleemloos in uw eigen, uw geheel eigen offshore limiteds op de Kanaaleilanden ondergebracht worden, in een verpakking die tegen be-

lasting beschermt, bovendien ook op het Isle of The Man, dat beroemde menseneiland dat naar u is genoemd, naar de mens en zijn zoon, elke mens & zoon wil ernaartoe, een eiland dat iedereen is, elkeen, ja, en in Gibraltar, geen wonder dat de Britanniërs dat willen houden als iets van zichzelf. En nu hebben ze zichzelf, nu hebben ze hun eigen staat voor zich alleen, hoe fijn is dat. De staat. Heeft iemand hem nodig? Wie heeft hem nu nog nodig? Je hebt hem nodig om je geld in een heel andere staat te beleggen, want als er geen verschil bestond tussen de ene en de andere staat, zou je niet weten waarnaartoe met je geld. Het geld zelf weet immers van niets. Het is dom. De staat is een macht, hij heeft geen tanden meer maar als hij iemand ziet die hem niet smaakt, neemt hij meteen zijn gebit uit het glas en stopt het in zijn mond om iedereen die hij maar wil te kunnen opvreten. Wij zijn de staatsmacht, zegt hij, o jee, en ik ben niet bestand tegen beten. Au, nu heeft hij een stuk uit mij gereten dat ik nog nodig had, want ik was de helft al kwijt. Wat donder, de andere staat wil er ook van? Doe er dan iets mee! U bent erg in trek, geloof me! Nu maken ze weer voortdurend ruzie. Nee maar, uw testament leeft! Laten we het dan nu getrouw in een trust uitvoeren en die zal de enige zijn die u zal vertrouwen. Ik vertrouw niets of niemand. Ik rouw hoogstens af en toe. Van mij gelooft men hoogstens dat ik besta. Iets anders gelooft men van mij niet.

De tennisspeler geloofde u ook niet, die bevond zich in Monaco en tegelijk ook in dat andere Monaco, München, een andere staat, waar hij ook niets betaald heeft; misschien heeft hij die twee wel verwisseld, ja, in München, daar was hij, daar waar zijn waterspoeling bruiste als een bergbeek, en dat hebben de belastingcontroleurs dan nauwkeurig gemeten. Dat moet wel als je correct wilt controleren. Afwe-